

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra ochrany lesa a myslivosti

Bakalářská práce

Původ, chov a současné uplatnění německého ohaře v České republice

Vypracoval:	Jaroslav Chmátal
Obor:	Provoz a řízení myslivosti
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Petra Nováková, Ph.D.
Rok odevzdání:	2013

"Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Původ, chov a současné uplatnění německého ohaře v České republice vypracoval samostatně pod vedením: Ing. Petry Novákové, Ph.D. a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědom, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby."

V Teplicích dne 29.4.2013

Podpis autora

Poděkování

Chtěl bych touto cestou poděkovat vedoucí bakalářské práce, Ing. Petře

Novákové, Ph.D., za odborné vedení, připomínky a rady, které vedly ke vzniku této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat poradci chovu KCHNKO Praha MVDr. Čestmíru Šrámkovi, CSc., předsedovi KKO Ing. Václavu Vlasákovi za poskytnuté materiály.

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce pojednává o oblíbeném plemeni psa, kterým je německý ohař. Němečtí ohaři mají čtyři formy. Dlouhosrstou, drátosrstou, krátkosrstou, ostnosrstou, jež se liší velikostí, zbarvením a typem srsti. Práce je konkrétně zaměřena na plemeno německého krátkosrstého ohaře, který je nejrozšířenějším představitelem německých ohařů v České republice. První část práce shrnuje dosavadní poznatky o historii vzniku plemene německý krátkosrstý ohař, počátky jeho chovu ve světě i u nás, charakteristiku a standard plemene a problematiku chovu v České republice. Mapuje možnosti využití nejen v myslivecké praxi, ale také možnosti využití plemene jako psa sportovního a společenského s ohledem na jeho možnosti a charakteristické znaky. Zmiňuje problematiku dědičných chorob a vad. Druhá část je zaměřena na poziční chování zvířat. Cílem práce je podat ucelený přehled o původu, chovu a současném uplatnění německého ohaře v České republice a ověřit magnetické poziční chování savců, konkrétně německého krátkosrstého ohaře .

Klíčová slova : německý ohař, původ, chov, současné uplatnění, Česká republika

Abstract

The presented bachelor work is about a popular breed of dog, which name is the German Pointer. German Pointers have four forms. Longhair, Wirehaired, shorthair, prickleshair, which vary in size, color and type of hair. The bachelor work is specifically focused on the breed German Shorthaired Pointer, which is the most common representative of German Pointer in the Czech Republic. The first part of the bachelor work summarizes the current knowledge about the history of rise breed German Shorthaired Pointer, the origins of the breed in the world and in our country, a characteristic of the breed standard and breeding problems in the Czech Republic. Maps the possibility of using not only for hunting, but also the possibility of using the breed as a dog sport and social considering its options and characteristics. He mentions the issue of hereditary diseases and defects. The second part focuses on the positional behavior of animals. The aim is to provide a comprehensive overview of the origin, breeding and the simultaneous application of German Pointer in the Czech Republic and verify positional magnetic behavior of mammals, specifically the German Shorthaired Pointer.

Keywords: German Pointer, origin, breeding, current application, Czech Republic

Obsah

1. Úvod	3
2. Charakteristika plemene	4
3. Historie vzniku německého krátkosrstého ohaře	5
4. Ostatní němečtí ohaři	7
4.1. Německý dlouhosrstý ohař	7
4.2. Německý drátosrstý ohař	8
4.3. Německý ostnosrstý ohař	9
5. Standard německého krátkosrstého ohaře	10
6. Péče o psa	17
7. Historie chovu v České republice	19
8. Současný chov v České republice	20
8.1. Kluby chovatelů německých krátkosrstých ohařů v České republice	21
8.2. Chovné stanice	21
8.3. Podmínky chovnosti	22
8.4. Chovný pes, chovná fena	22
9. Chov Německého krátkosrstého ohaře ve světě	23
10. Dědičně podmíněné choroby a defekty	2
10.1. Dysplasie loketního kloubu	25
10.2. Epilepsie	25
10.3. Kryptorchismus	26
10.4. Von Willebrandova choroba	26
10.5. Entropium a Ektropium	27
10.6. Chudozubost	28

11. Zhodnocení aktuálního stavu chovu německého krátkosrstého ohaře v České republice	28
12. Využití Německého krátkosrstého ohaře v praxi	32
12.1. Agility	33
12.2. Skijöring	34
12.3. Dock diving	34
12.4. Německý krátkosrstý ohař jako rodinný a společenský pes	34
12.5. Využití ohaře v myslivecké praxi	35
13. Vrcholné soutěže a memoriály ohařů	36
14. Orientace živočichů v magnetickém poli	37
15. Praktická část	38
15.1.. Metody	38
16. Výsledky a diskuze	38
17. Závěr	45
18. Seznam použité literatury	47
19. Přílohy	50

1. Úvod

O vzniku psa je několik teorií. V současnosti se odborníci přiklánějí k názoru, že předkem psa je pravděpodobně vlk. Pro tuto teorii svědčí především nesmírná variabilita vlčí populace, protože největší polární vlci mají údajně až sto kilogramů a naopak malí indiští vlci váží o málo víc než vykrmený jezevčík. Pro hovoří také některé anatomické znaky, jako je hmotnost srdce a mozku. Šakalové jako další z potenciálních předků, byli současným výzkumem DNA vyloučeni. Tímto výzkumem se zabýval Dr. Boyko. Jedním ze znaků domestikace je zmenšování srdce a mozku. Šakalové mají tyto orgány menší než psi a vlci a tudíž je nepravděpodobné, že by měli orgány větší než jejich předci (Räber, H., 1994). Přesto však není vyloučeno, že došlo k dílčímu křížení šakalů s vlky.

K ochočení a následné domestikaci pocházelo postupně asi před osmi až deseti tisíci lety. Naši předkové si nejdříve ochočovali vybraná mláďata vlků a vytvářeli izolované populace, které se mohly křížit pouze mezi sebou a změnou jejich životních podmínek došlo ke změně jejich dědičného vybavení. Nejdříve se zvířata přestala bát člověka začala jej považovat za vůdce smečky. Za domácí psy se dají považovat až poté co u nich došlo k psychickým a fyzickým změnám a anatomické stavby těla, při níž se celá řada částí a orgánů zmenšila či zvětšila. Současně s tím se objevila řada prvků v chování psů, které u jejich předků neznáme. Je to např. Vytrvalé štěkání, vystavování u ohařů, ochota přinášet zvěř, předměty a jiné vlastnosti, které jsou vlkům cizí.

Domestikace probíhala na různých místech a při tehdejší malé hustotě osídlení vznikaly různé populace, které se začaly od sebe odlišovat. Křížením vybraných jedinců bylo dosaženo požadovaných vlastností. Ty pak byly užity v chovech, kde docházelo k vzniku různých plemen ustálených ve vzhledu i vlastnostech. Vznik jednotlivých plemen byl ovlivňován způsobem lovu a jejich využitím typickým pro dané historické období.

Lov se cvičenými dravci ovlivnil vznik plemen slídičů a ohařů. Pěší sokolníci používaly ohaře, kteří nalezenou zvěř vystavili, lovec ji sám vypíchnul a vypustil za ní dravce. Ohaři byli pro svůj klid a poslušnost používáni i k lovu koroptví do sítí. Vystavené koroptve byly přikryty spolu s ležícím psem sítí zvanou tyras nebo příkrajník nesenou na dlouhých tyčích. Ohařům, kteří se vyznačovali tímto vrozeným vystavováním vleže

se říkalo „líhaví psi. Rozšířením střelných zbraní v 1.polovině 19.století došlo ke změně způsobu lovu a podpoře chovu rozličných plemen ohařů (Hanzal, 2007).

Cílem předkládané bakalářské práce je poskytnout pohled na současný stav chovu německého krátkosrstého ohaře v České republice. Poukazuje na výskyt genetických chorob a jejich eliminaci. Dále pak mapuje možnosti rozličného způsobu využití německého krátkosrstého ohaře v praxi.

2. Charakteristika plemene

Německý krátkosrstý ohař je pes živé povahy bez známek nervozity či agresivity. Je velmi inteligentní a dobře ovladatelný. Pro své okolí je přátelský, má příjemné chování a je klidný. Svému pánovi je tento pes nesmírně věrný, k celé rodině je přátelský. K cizím lidem je přirozeně nedůvěřivý, má sklony udržovat své lidi a jejich obydlí v bezpečí. Ve vztahu k jiným psům nabývá agresivní a nevyvolává rvačky. Při setkání s jinými zvířaty je potřeba si stále uvědomovat, že jde o loveckého psa. Ohaři vynikají širokým a systematickým hledáním v přehledných krytinách „vysokým nosem“ při hledání se jen málo zajímají o stopy. Po navěštění zalehlé drobné zvěře se přiblíží – vzdálenost závisí na intenzitě pachu, který přináší vítr a strnou-vystavují.(Kvíz , 1981) Vystavování je geneticky podmíněné strnutí před skokem na kořist. Jedná se o vrozenou vlastnost všech ohařů upevněnou výcvikem v poslušnosti.(Mikulica, 2001) považuje vystavování za poškození, které je pomocí selekce geneticky upevněno.

Ustupuje-li pernatá zvěř, pak za ní postupují, a když se zastaví, opět pevně vystavují. Termín postupování se používá pro pomalé přiblížení ohaře, zpravidla spolu s vůdcem, z místa vystavování k zalehlé zvěři před vypíchnutím. Výjimečně někteří ohaři prokazují další obdivuhodnou vlastnost, která se nazývá ustalování. Pes se po přiblížení svého pána přestane vystavovat a oběhne zvěř, tak aby se ocitla mezi ním a vůdcem a znovu vystavuje , aniž by tuto zvěř měl „v nose“. Další vrozenou vlastností je tzv. „přiznávání“. Pracuje-li ve dvojici. Jeden zvěř vystaví, druhý v okamžiku, kdy to zpozoruje, strne a vystavuje do směru, kde je zvěř zalehlá, aniž by ji věřil (Vochozka 2009).

3. Historie vzniku německého krátkosrstého ohaře

Krátkosrstí ohaři vůbec pocházejí vesměs z honičů. Pečlivým výběrem těch honičů, kteří vykazovali už od přírody vlohy pro vystavování, čistým pěstěním s nimi a přikřížením lehčích i těžších typů štváčů se vytvořil časem typ krátkosrstého ohaře.

Od 14. století se na různých místech Evropy, nejdříve však v oblasti Pyrenejského poloostrova, začínají z velkých honičů vydělovat lovečtí psy, vyznačují se novým způsobem práce: už zvěř nehoní, neštvou, ale vyhledávají nosem a její přítomnost charakteristickým způsobem ukazují lovcům. Než se tento způsob změnil k dokonalosti kterou dnes předvádějí pointři, setři i kontinentální ohaři, uplynulo několik století (Císařovský, 1995).

Pro jejich vývoj byla rozhodující lovecká práce, zejména však vynález střeleckých zbraní na počátku 15. století, ale hlavně v polovině 16. století objevují se lovecké ručnice s kolečkovým křesacím zámkem. Výrazný pokrok přinesl vynález křesacího zámku na počátku 17. století a následně zavedením brokovnicového náboje. Vedle honičů se objevuje lovecký pes nového typu, ohař. Jeho nejstarším typem byl španělský "bracce de punta" v jehož jméně se ozývá návaznost na honiče a brakýře. Jeho přímými potomky jsou dnes španělský ohař a portugalský ohař.

Na německém území byli známi tzv. staroněmečtí ohaři, kteří však až do poloviny 19. století netvořili výraznější samostatný typ, šlo spíš o ohaře na německém území. Výjimkou byli až zvláště zbarvení wüntemberčtí ohaři, kteří vykazovali četné znaky velkých honičů, zejména typu Svatohubertského psa, včetně na ohaře nezvykle velkých, zavěšených ušních boltců a krčního laloku. Vyznačovali se určitou váhavostí, ale o to větší vytrvalostí, zbarvení byli trojbarevně, krátká srst byla hnědobíle skvrnitá a žlutě pálená. Vyskytovali se i psy, tzv. tygři pstruhovaní, hnědě žíhaní se žlutými znaky nad očima, na ženichové partii, na hrudi, na vnitřních stranách končetin, na tlapách a pod nasazením ocasu.

Tito ohaři se zřejmě stali základem, k němuž němečtí chovatelé v letech 1860 - 1880 přidali krev tehdy známého španělského ohaře, rovněž těžšího typu a přímého předchůdce anglického pointra. a opětně posílili noc psem svatuhubertským.

K prvním chovatelům patřil princ Albrecht zu Solms-Bauenfels z Hannoverského domu (kolem roku 1870) a dále např. Julius Mehlich z Berlína, který využil ve svém chovu v roce 1883 přímo anglického pointra a setry. Pro další vývoj všech variet, dnes samostatných plemen německých ohařů, měla rozhodující význam hannoverská výstava oh0ařů v roce 1879, na niž byly stanoveny základní znaky jednotlivých plemen ohařů (Císařovský, 1995).

Došlo k sjednocení názorů, jak má německý krátkosrstý ohař vypadat. Byly stanoveny plemenné znaky pro jeho formu podle tehdy nejlepšího psa. Byl jím pes nadlesního Hesse "Hektor I". Tento pes byl poněkud lehčího rázu, nicméně robustní, většinou bílý s hnědými znaky.. Plemenná kniha německého krátkosrstého ohaře byla založena v roce 1897 / Zuchtbuch – Deutsch – kurzhaar /.

Od té doby nastává opět rozvoj a cílevědomé zušlechtování německého krátkosrstého ohaře. Zasloužili se o to v r. 1890 založený "Klub Kurzhaar" (Klub krátkosrstý ohař) a z chovatelů v první řadě chovatelé kmenů Lippe - Detmold. Psi z těchto chovů byli sice stále ještě těžkopádní, ale hledali již klusem a též povšechně znamenali určité zlepšení. Spojením s thuringenskými kmeny vznikli lehčí psi, k nimž patřili zejména psi chovatele J. Englera "von Lemgo". Tito psi vynikali již ušlechtilejší hlavou a lepším exteriérem. Podle Strebla nebyl začátkem 20. století žádný vynikající německý krátkosrstý ohař, v jehož žilách by nekolovala krev "von Lemgo".

Silnější kostry byli psi chovatele J. Mehlicha z Berlínu. Z náhodného krytí jeho feny "Holla Hoppenrade" s pointrem těžkého rázu "Donnerem" vynikli psi "Maitrank Hoppenrade, Balsan II. Hoppenrade a Bosko Hoppenrade". Tito psi vynikali již ušlechtilostí, temperamentem a kvalitou nosu. Při anglickém hledání "derby" Maitrak Hoppenrade dokonce porazil anglické psy a vítězem "derby" se stal poprvé německý krátkosrstý ohař.

Zájem o krátkosrstého ohaře vzrůstal. Vznikly a vynikly další psince, z nichž je třeba uvést alespoň psinec "Tref - Trefflich", chovatel Isermann, Nordhausen, psinec "Jagerhaus" dvorního myslivce Isermanna, Sondershausen, psinec "Mansfeld", chovatel Florstedt a psinec "Waldheim", chovatel C. Mulde, Riechzenheim. Němečtí chovatelé použili pointra přirozeně i v jiných případech k zušlechtění německého krátkosrstého ohaře. Jisté je, že německý krátkosrstý ohař z pozdějších let začátku 20. století byl sice menší, zato však rychlejší, vytrvalejší a tím i výkonnější, než byl staroněmecký krátkosrstý ohař. Získal i exteriérově, i na způsobu hledání, jakož i na kvalitě nosu, podržel však spolehlivost a stopovací schopnosti, které učinily staroněmeckého ohaře tak oblíbeným.

V bývalé ČSR hrálo také významnou roli v rozvoji tohoto plemene založení klubu. Klub chovatelů německých krátkosrstých ohařů byl založen v r. 1931 jako jeden z prvních speciálních chovatelských klubů v ČSR vůbec. Práce tohoto klubu výrazně ovlivnila i chov NKS na Slovensku (Grossman, 2006).

Po stránce původové je tedy německý krátkosrstý ohař - zhruba řečeno - křížencem staroněmeckého krátkosrstého ohaře se starošpanělským pointrem, zušlechtěný anglickým pointrem, při čemž v něm převládá krev honičů, a to nejen domácího, ale i cizích, zejména také dalmackého či bengálského honiče. Po stránce výkonnostní představuje nový typ loveckého psa, který při řádném výcviku a vedení zastává práci anglického ohaře, retrívra, barváře, španěla, labradora a pokud jde o práci na škodnou na povrchu, i práci teriéra. (KCH NKO Praha)

4. Ostatní němečtí ohaři

4.1. Německý dlouhosrstý ohař (Langhaariger Deutscher Vorstehhund)

Země původu : Německo

FCI č. 117

Skupina 7 : Ohaři

Zkratka: DO

Na pohled vypadá vedle německého krátkosrstého ohaře jako jeho dlouhosrstá varieta, ale ve skutečnosti tomu tak není. Původ německého dlouhosrstého ohaře nesouvisí

ani tak dalece s minulostí jeho krátkosrstého jmenovce jako s německým křepelákem, patřícím do skupiny slídičů, španělů. Ještě do počátku 20. Století nebyl v Německu rozdíl mezi dlouhosrstým ohařem a křepelákem, hovořilo se pouze o dvou hlavních typech, a to rázu sertrovitém a španělovitém. Společnou vlastností obou byla láska k vodním pracím a jejich vrozenou všestrannost. Od roku 1879 byly převažující čisté linie upevněny selektivním chovem na čistokrevné plemeno. V tomto roce baron von Schorlemer poprvé zveřejnil specifické znaky plemene a počalo se s čistokrevným chovem. Využíván je především v lovecké praxi, hlavně v lesních honitbách, kde zastane práci slídiče a vodaře, je inteligentní a oddaný, dobře ovladatelný, ostrý na škodnou, snadno cvičitelný, vyrovnaný, přítulný. (Císařovský, 1995)

Obr.č 1:Německý ohař dlouhosrstý foto: Martin Smrček

4.2. Německý drátosrstý ohař (Drahthaariger Deutscher Vorstehhund)

Země původu : Německo

FCI č. 98

Skupina 7: Ohaři

Sekce 1: Kontinentální ohaři

Zkratka: NDO

Německý drátosrstý ohař je drsnosrstým ohařem, který byl po chovatelských počátcích na konci 19. století (Griffon Korthals) chován od přelomu století na základě představ „ochrany lesa“ (Sigismund, svobodný pán ze Zedlitzu a Neukirchu) s jasně stanoveným chovatelským cílem. Tímto cílem bylo získat drátosrstého německého lovecky

upotřebitelného výkonného psa s pevnou povahou. Na základě zásady „výkonem k typu“ a s důsledným dodržováním chovatelské svobody vznikl z nejlepšího materiálu různých drsnosrstých plemen (pudlpointer, Griffon Korthals, německý hrubosrstý ohař) s přimísením krve německého krátkosrstého ohaře zanedlouho lovecky upotřebitelný pes, který se vyznačoval praktickým osrstěním odolným proti počasí a všestranností ve všech ohledech lovecké praxe. Je stejně zdatný ve vodě i na suchu a hodí se k lovu ptactva i většiny vysoké zvěře. Hrubosrstý ohař, ačkoliv se dokáže přizpůsobit roli rodinného psa, má určité agresivní rysy a chová se čistě jako lovecký pes (Palmerová, 2005).

V ČR se vyskytuje poměrně málo, nahrazuje ho český fousek. Vzhledem se liší jen nepatrně (Císařovský, 1995).

Obr.č.2: Německý ohař drátosrstý foto Martin Smrček

4.3. Německý ostnosrstý ohař (Stichelhaariger Deutscher Vorstehhund)

Země původu: Německo

FCI č. 232

Skupina 7: Ohaři

Podsekce 1.1: Typ braque

Zkratka: NOO

Německý ostnosrstý pes je nejstarší německý hrubosrstý ohař. V roce 1888 prokázal kynolog Dr. Hanns von Kadich, že ostnosrstý pes je původní, hrubosrstá forma německého „koroptvího psa“ a v žádném případě se nejedná o jeho krátkosrstou variantu.

Německý ostnosrstý pes tedy není chovatelsky nově vytvořený, ale jedná se o obnovený chov ze skromného zbytku chovného materiálu v zemi původu a jeho další rozvíjení. V roce 1892 byl založen „Klub ostnosrstých psů“ který byl v roce 1976 přejmenován na „Spolek německých ostnosrstých psů“. Spolek od svého počátku dbal zásad čistého chovu a odmítal přikřížení anglických ras. Vyrovnaný, klidný, robustní, odvážný ale ovládající se pes, který není bojácny ani agresivní. (Císařovský 1995).

Obr.č. 3: Německý ostnosrstý ohař foto Martin Smrček

5. Standard Německého krátkosrstého ohaře

ORIGINÁLNÍ NÁZEV: (Deutscher Kurzhaariger Vorstehhund)

ZEMĚ PŮVODU: Německo.

DATUM PUBLIKACE PLATNÉHO ORIGINÁLNÍHO STANDARDU: 25. 10. 2000.

POUŽITÍ: všestranný lovecky upotřebitelný pes.

KLASIFIKACE FCI: Skupina 7 Ohaři.

Sekce 1.1 Kontinentální ohaři,

Typ »braka«.

S pracovní zkouškou.

Zkratka: NKO

CELKOVÝ VZHLED: Ušlechtilý, harmonický pes, jehož tělesná stavba zaručuje sílu, vytrvalost a rychlost. Jeho ušlechtilost podtrhuje vzpřímené držení těla, plynulé vnější linie, suchá hlava, dobře nesený ocas, přiléhající lesklá srst a prostorný, harmonický pohyb.

DŮLEŽITÉ PROPORCE: Délka trupu by měla poněkud přesahovat kohoutkovou výšku.

CHOVÁNÍ / CHARAKTER (POVAHA): pevná, vyrovnaná, spolehlivá, dobře zvladatelný temperament; není nervózní, plachá ani agresivní.

HLAVA: Suchá, markantní; není příliš lehká ani příliš těžká; mohutností a délkou odpovídá velikosti těla a pohlaví.

MOZKOVNA:

Lebka: Dostatečně široká, ploše klenutá mozkovna, slabě vyjádřený týlní hrbol, čelní rýha nepříliš hluboká, dobře patrné, vyvinuté nadočnicové oblouky.

Stop: Jen mírně vyvinutý.

LEBKA OBLIČEJOVÉ ČÁSTI:

Nosní houba: Poněkud přečnívající. Nosní otvory dostatečně velké, široké a pohyblivé. Zásadně hnědé, u černých psů nebo černých běloušů však černé. Masově zbarvený nebo skvrnitý nos je povolen jen u jedinců s bílou základní barvou.

Tlama: Dlouhá, široká, hluboká a silná, aby psovi umožnila snadné přinášení zvěře. Hřbet nosu je při pohledu ze strany lehce klenutý. Lehké klenutí ve všech přechodech od ušlechtilé formovaného římského nosu až po mírné vyvýšení nad rovnou linii je u psů vyjádřeno výrazněji. Zcela rovná linie hřbetu nosu je ještě přípustná, i když je méně atraktivní; pronesený (konkávní) hřbet nosu je těžkou vadou.

Pysky: Přiléhající, ne příliš převislé, dobře pigmentované. Od nosu spadají až do místa, kde se dělí, téměř svisle, poté přecházejí plochým obloukem k mírně vyjádřenému koutku tlamy.

Čelisti / zuby: Silné čelisti s dokonalým, pravidelným a úplným nůžkovým skusem, přičemž horní řada řezáků by měla přesahovat přes dolní řadu řezáků, zuby se navzájem dotýkají a stojí kolmo v čelistech. Se 42 zuby podle zubního vzorce.

Líce: Silné, dobře osvalené.

Oči: Střední velikosti, nevystupují, ani nejsou zapadlé. Ideální barvou je tmavě hnědá. Oční víčka dobře přiléhající.

Visící uši: Středně dlouhé, vysoko a široce nasazené, hladké a bez stáčení visí těsně u hlavy, dole jsou tupě zaoblené. Nejsou příliš masité, ani příliš jemné. Jsou-li přiloženy k hlavě, měly by končit zhruba u koutku tlamy.

KRK: Délka v harmonickém poměru s celkovým vzhledem, směrem k trupu se mírně rozšiřuje. Šíje velmi svalnatá a lehce klenutá. Pevně přiléhající kůže na hrdle.

TRUP:

Horní linie z profilu: Rovná a lehce spadající.

Kohoutek: Výrazný.

Hřbet: pevný, dobře osvalený. Trny obratlů musí být pokryty svaly.

Bedra: Krátká, široká, svalnatá, rovná nebo lehce klenutá. Přejechod hřbetu k bedrům je pevný a dobře svázaný.

Zád: Široká, dostatečně dlouhá, ne příliš krátká nebo sražená, směrem k ocasu jen lehce klesající, dobře osvalená.

Hrud: Spíše široká než hluboká s dobře vyjádřeným předhrudím pokud možno daleko dozadu dosahující hrudní kostí. Hrudní kost a loket by měly být ve stejné výšce. Žebra dobře klenutá, nejsou příliš plochá ani sudovitá. Zadní žebra sahají daleko dozadu.

Dolní linie z profilu a břicho: V elegantním oblouku směrem dozadu lehce vtažené, suché.

OCAS: Vysoko nasazen, v nasazení silný, poté se zužuje, středně dlouhý. Pro lovecké účely zkrácen zhruba o polovinu. V klidu visící, za pohybu vodorovně nesený a ne příliš vysoko nad linií hřbetu ani silně zahnutý. (V zemích, kde je zákonem zakázáno kupírování

ocasů může ocas zůstat přirozený. Měl by dosahovat k hleznu a měl by být nesen rovně nebo lehce šavlovitě zahnutý).

KONČETINY

HRUDNÍ KONČETINY:

Všeobecně: Při pohledu zepředu rovné a rovnoběžné; při pohledu ze strany dobře postavené pod trup.

Plece: Dobře šikmo dozadu uložená lopatka ploše přiléhá. Silné, suché osvalení. Dobré zaúhlení lopatky a nadloktí.

Nadloktí: Pokud možno dlouhé, s dobrým suchým osvalením.

Loket: Přiléhající k trupu, avšak ne příliš těsně přitisknutý; není vytočen ven ani vtočen dovnitř, umístěn daleko vzadu. Dobré zaúhlení mezi nadloktím a předloktím.

Předloktí: Rovné, dostatečně osvalené. Silné, ale ne hrubé kosti.

Zápěstí: Silná.

Přední nadprstí: Minimální úhel mezi předloktím a předním nadprstím, ne strmé postavení.

Tlapy hrudních končetin: Kulaté až lžícovité, s těsně přiléhajícími a dostatečně klenutými prsty. Silné drápy. Tvrdé, odolné polštářky tlap. Směřují rovnoběžně, nevytáčejí se dovnitř ani ven v postoji ani v pohybu.

PÁNEVNÍ KONČETINY:

Všeobecně: Při pohledu zezadu rovné a paralelně postavené. Dobré zaúhlení. Silné kosti.

Stehna: Dlouhá, široká a svalnatá. Dobré zaúhlení mezi pávní a stehnem.

Kolena: Silná, s dobrým zaúhlením mezi stehnem a lýtkem.

Lýtka: Dlouhá, svalnatá a šlachovitá. Dobré zaúhlení mezi holení a nártem.

Hlezno: Silné.

Nárt: Svisle postavený, silný.

Tlapy pánevních končetin: Kulaté až lžícovité, s těsně přiléhajícími a dostatečně klenutými prsty. Silné drápy. Tvrdé, odolné polštářky tlap. Směřují rovnoběžně, nevytáčí se dovnitř ani ven v postoji ani v pohybu.

CHODY: Prostorné, vpředu dlouhý krok a zezadu silný posun. Hrudní i pánevní končetiny se pohybují rovně a rovnoběžně; Držení psa je v pohybu vzpřímené. Mimochoď je nežádoucí.

KŮŽE: Pevně přiléhající, bez tvorby vrásek.

OSRSTĚNÍ

SRST: Krátká a hustá, na omak hrubá a tvrdá. Na hlavě a na uších má být tenčí a kratší, na spodní straně ocasu nemá být nápadně delší. Pokrývá celé tělo.

BARVA:

- Hnědá bez odznaků
- Hnědá s malými bílými nebo tečkovanými odznaky na hrudi a bžích.
- Tmavý hnědý bělouš s hnědou hlavou, hnědými plotnami nebo tečkami. Základní barva takto zbarveného psa není hnědá s bílou ani bílá se hnědou, ale srst vykazuje takovou směs hnědé a bílé, že vzniká cenný, nenápadný vzhled, který je pro loveckého psa tak praktický. Na vnitřní straně pánevních končetin a na špičce ocasu bývá zbarvení častokrát světlejší.
- Světlý hnědý bělouš s hnědou hlavou, hnědými plotnami, tečkami nebo bez ploten. U tohoto zbarvení se hnědá srst vyskytuje ve zmenšené míře, převládají bílé chlupy.
- Bílý s hnědou kresbou na hlavě, hnědými plotnami nebo tečkami.
- Černá barva ve stejných variantách jako hnědá respektive jako u hnědého bělouše.
- **Žluté pálení je přípustné.**
- Lysinka, šňupka a stříkané pysky jsou přípustné.

VELIKOST:

Kohoutková výška: Psi: 62 až 66 cm.

Feny: 58 až 63 cm.

VADY: Jakákoliv odchylka od výše uvedených bodů se musí považovat za vadu, jejíž hodnocení musí být v přesném poměru s odchylkou.

- Chyby ve vzpřímení, v pohlavním typu.
- Příliš krátká tlama.
- Příliš silné pysky nebo nedostatek pysků.
- Chybění celkem dvou zubů (P1 a M3ú, tzn. z celkového počtu 4 P1 a 2 M3 smějí chybět nanejvýš dva zuby.
- Příliš světlé oči. Světle žluté dravčí oko.
- Příliš dlouhé, příliš krátké, příliš těžké, příliš úzce nasazené nebo stočené uši.
- Volná kůže na hrdle.
- Lehký kapří hřbet.
- Příliš krátká záď.
- Příliš hluboká hrud'.
- Ocas nesen příliš vysoko nad hřbetem nebo silně stočený.
- Ven vytočené nebo dovnitř vtočené lokty. Úzké prsty nebo volné prsty, úzký nebo příliš široký postoj.
- Strmá pánevní končetina.
- Lehce sudovitý postoj nebo lehký kravský postoj nebo lehký úzký postoj.

TĚŽKÉ VADY

- Těžkopádná, lymfatická stavba těla, hrubé kosti.

- Výrazný stop.
- Masově zbarvený nebo skvrnitý nos (s výjimkou bílé základní barvy).
- Špičatá tlama. Prohnutý hřbet nosu (konkávní).
- Klešťový skus nebo částečné kleště.

(U psů ve věku přesahujícím 4 roky nemá takzvaný klešťový skus vyvolaný věkem žádný vliv na hodnocení, pokud některý z klubů německého krátkosrstého psa potvrdí, že na některé z předchozích výstav byl zjištěn korektní skus).

- Výrazný kapří hřbet. Lehce pronesený hřbet.
- Podstatně chybějící hloubka hrudníku. Nevyjádřené předhrudí. Hrudní koš příliš plochý nebo sudovitý.
- Silně ven vytočené nebo dovnitř vtočené lokty.
- Měkké, příliš skloněné přední nadprstí.
- Strmě postavené přední nadprstí.
- Silný sudovitý postoj, silný kravský postoj v kroku a v pohybu.
- Přestavěná pánevní končetina.
- Prošlápnuté prsty.
- Ploché tlapy.
- Těžkopádný pohyb.
- Odchytky o více než 2 cm od uvedených kohoutkových výšek.

VYLUČUJÍCÍ VADY

- Agresivita nebo bojácnost.
- Hrubé odchylky od pohlavního typu.

- Chybění více než dvou zubů z celkového počtu 4 P1 a 2 M3.
- Chybění jednoho nebo několika zubů (s výjimkou P1 a M3). Neviditelné zuby se považují za chybějící, pokud některý z chovatelských klubů německého krátkosrstého ohaře nepotvrdí, že při předchozí chovatelské výstavě nebo zkoušce chovnosti byla zjištěna přítomnost předmětného zubu.
- Předkus a podkus, zkřížený skus a všechny přechodové formy.
- Nadpočetné zuby mimo zubní lištu.
- Rozštěp čelisti a pysků.
- Silně povolená víčka, ektropium, entropiím, distichiáza (dvojitá řada řas).
- Silně pronesený hřbet. Deformace páteře.
- Deformace hrudníku – například odsazený hrudník.
- Paspárky
- Jakýkoliv druh projevů slabé povahy.

Psi vykazující patrné psychické abnormality a nebo projevující vady chování musí být diskvalifikováni.

Pozn.: psi musí vykazovat dvě očividně normálně vyvinutá varlata, nacházející se zcela v šourku.(ČMKU)

6. Péče o psa

Správnou péčí zajišťujeme dobré podmínky pro jeho vývoj a zdraví.

Ustájení

Lovecký pes zásadně nemá pobíhat bez dohledu po dvoře, nebo po ulici, ani se nemá trvale zdržovat v uzavřených prostorách bytu, nýbrž má být chován ve vhodném kotci a to už od mládí (Kroutil, 1949). Pes který je ubytován v kotci musí být brán častěji do bytu, do domácnosti, aby přivykl lidem a naučil se čistotnosti v místnosti (Knoll, Báča, 1966). Dlouhodobým pobytem ve vytopené místnosti pes zchoulostiví (Javůrek, 1961).

Kotec má být krytý, aby chránil psa před slunečním úpalem, před deštěm, před průvanem a mrazivými větry (Javůrek, 1961). Pro ohaře má být kotec prostorný alespoň 20m obehnan pletivem vysokým 2m zapuštěným do země. Psí bouda má odpovídat velikosti psa, aby si mohl pohodlně lehnout s nataženými končetinami a položenou hlavou. Musí být o něco vyšší než je výška psa. Pro ohaře je šířka asi 65 cm, výška stejná a délka o krk a hlavu delší než šířka (Kvíz, 1981).

Krmení

Zásady správné výživy psa jsou důležité pro jeho organismus. Zajišťují přísun živin nejen pro běžnou spotřebu, ale i v době růstu březosti či kojení. Vyvážená strava musí obsahovat vodu, bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny, minerální látky a vlákninu v ideálním poměru. Ať už se jedná o granulovanou, domácí nebo o barf stravu (Taylor, 1997).

Udržovat psa v čistotě je náročné především pokud jde o loveckého psa. Pes musí pracovat za každého počasí v poli, v lese i ve vodě. Tam se snadno ušpiní blátem, prachem, různými travinami atd. Krátkosrstý ohař se udržuje snáze než dlouhosrstý. Vhodné je kartáčovat psa měkým kartáčem a jednou denně. Koupání štěňat a mladých psů ve venkovní vodě je nevhodné z důvodu nachlazení. Organismus mladého psa je náchylnější než u dospělého psa. I dospělého psa musíme otužovat postupně. Dospělý pes při své práci musí často i do velmi studené vody. Ihned poté je potřeba zvíře vytřít slámou nebo hadrem a nechat ho proběhnout a tím vyklepat vodu ze srsti a zahřát se (Kvíz, 1981).

Pravidelné čištění kotce, odstraňovat jednou denně výkaly, jednou týdně čistit boudu a měnit podestýlku.

Oči

Ke zranění očí dochází při vodní i polní práci. Zvláště pak na loukách v době, kdy kvetou trávy, bývá spojivkový vak plný květů, pilu, prachu. Proto spojivkový vak několikrát vypláchneme Opthalem nebo Borovou vodou, dokud není čistý. Při práci v rákosí často dochází k rozříznutí obočí i okolí oka. Rána se musí očistit a natřít tukem (Kvíz 1981).

Uši

Není-li pravidelně čištěn zvukovod dochází k hromadění ušního mazu a ten je příčinou zánětu zevního zvukovodu. Proto preventivně čistíme uši každých 14 dní, jinak podle potřeby, zejména po vodní práci je nutno vysušit vodu vniklou do zvukovodu.

Péče o chrup je minimální. Nejlepším čistícím prostředkem je kousání tvrdé potravy (tvrdý chleba, suché housky).

Důležitá je i péče o drápy , jestliže pes nemá možnost obrušovat si drápy častým pohybem venku, mohou dorůst takové délky, že znemožní normální chůzi, následně může dojít k zalomení a poranění psa. Nejlépe je dráp opilovat nebo odštípnout kleštěmi. Důležité je odštíhnout pouze odumřelou část drápu (Vochozka, 2009).

Očkování

Psi jsou nejvíce ohroženi parvovirózou, psinkou, infekční hepatitidou a leptospirozou. Tyto nemoci jsou vysoce nakažlivé a velmi často končí úhynem psa, proto je očkování nezbytné. Dále je možné očkovat psi proti nemocem jako je borelióza, tetanus, plísňový zánět kůže atd. (Popelářová, 2011).

7. Historie chovu v České republice

Prvním československým organizovaným klubem NKO byl klub „ Krátkosrstý ohař“ v Československé republice. K založení došlo v roce 1931 v Pardubicích u příležitosti mezinárodní výstavy. Jeho iniciátoři byli František Suchý, Josef Kadlec, František Vojtěch, František Schwarz, Alois Schück, Milan Mužík a Richard Knoll. Doté doby byl chov převážně organizován německými chovateli. Od roku 1932 byla zavedena

funkce chovatelských referentů, jejichž úkolem bylo starat se o chov , výcvik a zušlechtění krátkosrstého ohaře.

V letech 1946- 1947 jsou zakládány pobočky klubu v Praze, Plzni, Hradci Králové a Boskovicích. Po ustavení Kynologické jednoty byly pobočky zrušeny. V roce 1955 přešel klub do Československé myslivecké jednoty a pobočky byly opět zakládány.

Likvidace chovatelských spolků nastala 31.12.1948. Ve skutečnosti alespoň částečná činnost klubu Krátkosrstý ohař trvala až do konce roku 1952. Od roku 1953 byl chov řízen celostátně Kynologickou jednotou v Praze, tzv. Pětkou. V roce 1954 přechází Kynologická jednota a tím i chovatelské kluby do Svazu pro spolupráci s armádou. Byl zřízen chovatelský odbor krátkosrstých ohařů. Hlavním poradcem chovu byl jmenován Richard Knoll. Když v roce 1955 přešla lovecká kynologie k Československé myslivecké jednotě zůstal i nadále R.Knoll hlavním poradcem chovu až do roku 1959. Kdy se vzdal funkce pro závažnou nemoc. V jeho záslužné práci pokračovali další vynikající poradci chovu jakými byli Dr. Ing. Jindřich Steinitz, Milan Novotný, MVDr. Josef Nejedlý, MVDr. Čestmír Šrámek a další (Novák, 2006).

8. Současný chov v České republice

Současné době je chov psů v ČR řízen kluby chovatelů .Kluby jsou sdruženy pod hlavičkou Českomoravské myslivecké jednoty a Českomoravské kynologické jednoty. Kromě toho je ČMKJ součástí Českomoravské kynologické unie, která sdružuje kluby chovatelů ostatních plemen. ČMKU je členkou Mezinárodní kynologické federace – FCI se sídlem V Bruselu, která řídí, sleduje činnost členských organizací na základě pravidel . FCI chrání názvy chovatelských stanic, garantuje, že průkazy původu, vrcholná ocenění na mezinárodních výstavách či mezinárodních soutěžích práce našich čistokrevných psů budou uznána všemi členskými státy . V chovu by se měli uplatňovat pouze takový psy a feny, kteří reprezentují své plemeno co do vzhledu- exteriéru i výkonu a jsou čistokrevní s průkazem původu a jsou zdravý.

Chovatelské a zápisní řady ČMKU, ČMKJ a chovatelských klubů obsahují souhrn pravidel, jak má chovatel postupovat, aby byl odchov kvalitní a dodrženy všechny

administrativní náležitosti, chce li odchovat čistokrevná štěňata. Některé kluby mají zaveden řízený chov, kde poradci chovu doporučují chovné psy majitelům chovných fen. U evidovaného chovu se majitel rozhoduje o krytí sám má však povinnost informovat.

8.1. Kluby chovatelů Německých krátkosrstých ohařů v České republice

Chov Německého krátkosrstého ohaře v České republice zastřešují tři kluby „Klub chovatelů německých krátkosrstých ohařů“ (KCHNKO), Jungmanova 25, 115 25 Praha. Byl založen 7.června 1931.Dále „Klub krátkosrstý ohař se sídlem v Brně“se sídlem v Brně v Těšanech založen 1.března 1992 a „Klub krátkosrstý ohař ČR“ se sídlem Jizerní Vtelno Všechny tři kluby jsou členy Světového klubu NKO.

8.2. Chovné stanice

Chovatelské stanice, které významnou měrou přispívají k rozvoji chovu německého krátkosrstého ohaře.

1. Chovatelská stanice z Čimelických strání
2. Chovatelská stanice ze Štípek
3. Chovatelská stanice z Procingerova dvora
4. Chovatelská stanice z Mešinské hájovny
5. Chovatelská stanice Vlčí hrdlo
6. Chovatelská stanice od Nezdického potoka

8.3. Podmínky chovnosti

Podmínky pro zařazení do chovu Německého krátkosrstého ohaře

- Výběr do chovu se provádí na výstavě, kde byl jedinec posouzen.
- Pouze čistokrevní jedinci s průkazem původu
- Dobrý zdravotní stav
- Minimální věk pro získání chovnosti je stáří 12 měsíců (pes, fena) v den výstavy a maximální věk 5 let
- Chovný pes může krýt od 17 měsíců do 9 let.
- Fena může být kryta od 17 měsíců do 8 let.
- Ocenění na výstavě – výborný nebo velmi dobrý u feny i dobrá
- Chrup úplný, skus nůžkový
- Kohoutková výška u psa 62-66cm, +/- 2cm

u feny 58-63cm,+/-2cm

- Zkouška z loveckého výkonu – I. nebo II. cena

Zdroj: Zápisní řád pro plemeno německý krátkosrstý ohař KCHNKO Praha.

8.4. Chovný pes, chovná fena

Cílem chovu je zachování charakteristických vloh, znaků a vlastností jedince. To je možné dosáhnout pouze cílevědomým výběrem biologicky i geneticky zdravých jedinců do chovu. Rozhodujícím předpokladem pro výběr je co největší shoda se standartem plemene, jak ji popisuje FCI číslo 7.

Základem kvalitního chovu Německých krátkosrstých ohařů je správný výběr rodičů, aby nedocházelo k přenosu eventuálních dědičných vad na potomstvo.

Knoll a Báča (1966) tvrdí, předpokladem kvalitního chovu je prvotřídní fena. Psa můžeme měnit, ale fena zůstává.

Knoll a Báča (1966) dále uvádějí, že při chovu psů záleží hlavně na chovné feně a na její dědičnosti. Fena předává svým potomkům především vlastnosti, chovný pes pak exteriér.

U chovných fen je požadována silnější kostra, aby potomci měli větší výdrž při velkých zaječích honech a silných nervů. Věk pro uchovnění feny je od 18 měsíců do 8 let.

Chovný pes musí být ušlechtilého zjevu a dobrých nervů. Věk pro uchovnění psa je od 18 měsíců do 9let. V současné době je řízený chov nejlepší způsob, jak dosáhnout, aby nedocházelo k snižování úrovně populace. Chovatelský klub stanoví podmínky pro zařazení do chovu a po splnění se pes i fena stávají chovnými jedinci. Poradce chovu vydá doporučení ke krytí, kde má chovatel uvedené 3 jedince vhodné ke krytí ze kterých si vybírá. Součástí řízeného chovu je kontrola dědičnosti vybraných znaků a vlastností (Kynologická příručka, 1997).

9. Chov Německého krátkosrstého ohaře ve světě

Pro chov v té či oné zemi jsou důležité takové lovecké vlastnosti, pro které je pes používán a které se od něho vyžadují. U nás je to všestrannost.

Ryba (2009) připomíná, že v zemi původu NKO je jiná myslivost, jiné vedení společných honů, které se odehrávají v soukromých revírech za minimálního počtu lovců a loveckých psů. Další významnou vlastností německých revírů je používání jiných psů na práci v lese – NDO, MMO, VMO a barvářů a jezevčků na barvě. V Meklenbursku a Pomořansku zase vyžadují rasantní práci na vodě a v rákosí, protože jiná zvěř než kachna tam není. Není tam tradice všestranného ohaře. S tím se setkáváme až v Bavorsku a v Rakousku.

V NSR a v Rakousku je absolvování ZV do stáří 24 měsíců povinné, protože je známo, že vrozená bázlivost po 24. měsíci stáří mizí a psi se dostávají do chovu a bázlivost dále šíří. Štěňata NKO mají v NSR výjimku pro kupírování proutků (Šrámek, 2011).

NKO je v USA znám pod zkratkou GSP – german shorthaired pointer. Tento ohař patří mezi nejpopulárnější plemena, proto je USA největší chovnou základnou na světě. Chov NKO se ubírá dvěma směry menší část chovatelů je organizovaná ve dvou klubech VCDKK – Vereingter Canam Deutsche Kurzhaar Klub a NAKDC – North American Deuchte Kurzhaar Club a navazují na tradici německého NKO to znamená , že psi těchto klubů mají průkazy původu FCI. Tyto kluby přejímají německý standart beze zbytku, tzn., že připouští červenou barvu ve všech obměnách jako u hnědé.

Větší část chovatelů je registrovaná u AKC – American Kennel Club, který zastřešuje GSPCA. AKC černou barvu nepřipouští a je považována za nežádoucí. Neexistencí jednotných podmínek pro uchovnění dochází k rozdělení chovu na exteriérový a pracovní chov. Exteriérový chov se zaměřuje především na vzhled, pracovní vlohly a lovecká upotřebitelnost je až na druhém místě.

Lov USA je velice populární a má dlouholetou tradici, proto se velká část chovatelů zaměřuje na chov pracovních psů a jejich využití na polní a vodní práce.

Zvláštností je kupírování prutů, mimo klasickou délku má řada psů kupírované pruty podstatně kratší. Mimo klasickou liniovou plemenitbu, chovatelé neváhají použít i úzkou příbuzenskou plemenitbu, jako v oblasti exteriéru tak výkonu. Výcvik je v drtivé většině prováděn za použití elektronických obojků (Ryba, 2009).

10. Dědičně podmíněné choroby a defekty

O německém krátkosrstém ohaři se dá obecně říci, že má pevné zdraví a není výrazně zatížen dědičnými chorobami. V chovatelské praxi představují dědičně podmíněné choroby a defekty stále velká rizika. Při výběru do chovu se stále ještě používá metoda negativního výběru. Tento způsob je jednoduchý, rychlý, ale plemenářsky málo účinný. Při tomto výběru není možno zabránit vzniku některých defektů např. podkus, předkus, chudozubou, vady víček. V této kapitole je přiblíženo několik dědičných vývojových onemocnění, které se vykytují během růstu např. dysplazie loketního kloubu.

10.1. Dysplazie loketního kloubu

Jedná se o dědičné vývojové onemocnění kloubů. Při narození je kloub v pořádku, nejedná se tedy o defekt vrozený (Morgan at al.,2000).Rozlišují se 4 stupně dysplazie loketního kloubu dle klasifikace IEWG (Internacional Elbow Working Group).

Plemena u kterých byl výskyt loketní dysplazie popsán bez ohledu na to, o kterou formu se jedná, jsou německý krátkosrstý ohař a německý drátosrstý ohař (Dostál,2003).

Nestejněměrný a zrychlený růst svalů a kostry může vyvolat abnormální tlaky na určitá místa loketního kloubu, což zvětšuje pravděpodobnost vzniku loketní dysplazie. Zrychlený růst je zapříčiněn nadměrnou energetickou výživou a vysokými dávkami vápníku a vitamínu D. (Jannutta, 2005).

Mylným názorem se ukázalo tvrzení, že při podávání minerálních doplňků, ke kvalitním krmným směsím se podpoří správné utváření a růst kostry (Dostál,1996).

Psi postižení tímto onemocněním začínají střídavě kulhat na postiženou končetinu mezi 5 a 9 měsícem stáří. Kulhání má zhoršující se tendenci. Jejich postoj se vyznačuje odtažením lokte od těla. Dochází ke zmožení synovie kloubu a v chronických případech ke zbytnění kloubního pouzdra a atrofii svalů (Svoboda at al., 2001).

Ve vyspělých zemích se takto postižené zvíře doporučuje kastrovat nebo vyčlenit z chovných programů. V současnosti je pro léčbu nejpoužívanější metoda chirurgického odstranění izolovaného loketního výběžku z kloubu. (Jahoda,1999).

10.2. Epilepsie

Epilepsie je funkční porucha buněk mozku. V momentě záchvatu dochází k abnormální elektrické aktivitě buněk v mozku (Šrenk,1998). Pes se zhroutlí na místě, je v bezvědomí, s pěnou u tlamy, krk v nepřirozeném úhlu, tělo se nekontrolovaně třese. Při dědičné epilepsii se příznaky začnou projevovat koncem druhého roku života, i když u některých případů se nemoc začala projevovat až po pěti a více letech (Větvička, 2006).

Dlouhotrvající křeče vyvolávají teplo ve svalech, které může vést až k úhynu zvířete. Teplota stoupá i po odeznění záchvatu. Jestliže teplota vzroste nad 42 °C začne docházet k selhávání životních funkcí a tím i k ohrožení života (Popelářová, 2011).

Vhodným nastavením medikamentů a kontroly záchvatů (cca 4 záchvatové dny do roka), jsou psi schopni normálního výcviku a běžných aktivit bez jakéhokoliv omezení. Po zahájení léčby mohou někteří jedinci tíhnout k obezitě v těchto případech je nutno sledovat hmotnost psa a upravit stravu nejlépe podáváním light krmiv (Šrenk, 1998).

Větvička zmiňuje objev genu, který u psů způsobuje epilepsii. Tento významný objev by mohl napomoci chovatelům zbavit se pomocí selektivního chovu této choroby (Větvička, 2006).

10.3. Kryptorchismus

Kryptorchismus je dědičné onemocnění, kdy pes nemá varlata v šourku, ale nejčastěji v dutině břišní. Někdy se dají nahmatat v tříselném kanále. Jestliže je v šourku jen jedno varle jde o monarchismus, není-li tam ani jedno je to kryptorchismus (Kvíz,).

Za kryptorchismus se považuje stav, kdy sestup jednoho nebo obou varlat není dokončen do 2 měsíců po porodu (Svoboda,2000)

Obě vady nedělají psovi žádné potíže. Někdy se však změní povaha pes je kousavý, neklidný, nervózní. V pozdějším věku se u těchto psů může vyskytnout zhoubné bujení ve varlatech (Kvíz,).

Léčba je nejúspěšnější u štěňat do věku 4 měsíců s pohyblivým varletem umístěným v tříselném kanálu. V současnosti se doporučuje chirurgické odstranění nesestouplého varlete, které je výrazně menší, tuhé nebo měkké konzistence a šedočervené barvy (Svoboda, 2000).

Někteří majitelé štěňat používají různé masáže a hormonální léčbu, aby tento stav napravili. I takto „ošetřený“ jedinec předává defekt dále na své potomstvo a proto je nutno takové psi z chovu vyřadit (Dostál,2007).

10.4. Von Willebrandova choroba

Von Willebrandova choroba je dědičná nemoc s poruchou srážlivosti krve. Je způsobena nedostatkem plazmatického Willebrandova faktoru, což je látka která, intenzivně podporuje srážení krevních destiček.

Choroba se vyskytuje jak u psů tak i fen. V lehkých případech dochází ke krvácení dásní, především pak u štěňat při výměně zubů. U nemocného psa se krvácení velmi obtížně zastavuje. U závažného postižení dochází ke krvácení do kloubů nebo měkkých tkání a je zde nebezpečí uhynutí psa. U takto postižených jedinců jsou všechny operace rizikové a nebezpečí hrozí i vodícím fenám. Von Willebrandova choroba se v současnosti považuje za nevyléčitelnou.

Tímto onemocněním je pes hendikepován především při výkonu práva myslivosti, jelikož zde může snadno dojít k úrazu. Alternativou je využít jej jako psa společenského u kterého není riziko poranění tak vysoké. Vyloučení přenašečů je jediným způsobem jak zabránit dalšímu šíření nemoci (Tichá, 2010).

10.5. Entropium a ektropium

Entropium (vchlípení) je vrozený defekt při kterém se spodní víčko vtočí dovnitř do oka. Oko je víčkem drážděno, slzí a často dochází k zánětu spojivek a rohovky a hrozí oslepnutí (Procházková, 2003).

Negativní vliv dráždění rohovky a spojivky chlupy kůže vtočeného víčka se projevuje bolestivostí, častějším přivíráním víček, sekrecí slz a pokud je dráždění dlouhodobé přidávají se zánětlivé změny na spojivce a později i na rohovce. A ty mohou vyústit v rohovkové vředy. Postižení se obvykle objevuje mezi 2 měsícem a jedním rokem života. Řešení vady vyžaduje chirurgický zákrok a takového jedince je nutno vyřadit z chovu. (Beránek, 2001).

Ektropium (vychlípení) je deformace opačná slzy vytékají ze slzných kanálků do váčku vzniklého vychlípěním víčka, oko není zavlažováno a rohovka zůstává suchá (Taylor, 1997).

Vychlípění víčka umožňuje přístup vzduchu, ostrého světla, prachu a bakteriálních zárodků. Obranná reakce oka je zvýšená sekrece slz. Častou komplikací u takto postižených jedinců se stává zánět spojivek. Stejně tak jako u vchlípení je jediným řešením chirurgický zákrok a vyřazení psa z chovu (Procházková, 2003).

10.6 Chudozubost

Pro chovatele je žádoucí, aby dospělý pes měl 42 zdravých, rovných a silných zubů. Při posuzování chrupu psů se nejčastěji setkáváme s vadou zvanou chudozubost (oligontia). Znamená to, že v trvalém chrupu posuzovaného jedince chybí jeden nebo více zubů. Nejčastěji se setkáváme s chybějícími moláry - M3 a premoláry. Vyskytuje se i absence řezáků, bývá však často přehlédnuta. Chudozubost může být maskována tak zvanými přetrvávajícími (persistujícími) zuby. Jedná se většinou o premoláry. Dochází k situaci, kdy mléčný zub není vytlačen rostoucím zubem trvalým a přetrvává v dásni někdy až do věku dvou let. Takový pes sice má zdánlivě požadovaný počet zubů, ale jeho trvalý chrup není úplný (Tichá, 2012). Chudozubost je vadou recesivní. Přímá genetická predispozice rodič potomek se nepodařilo jednoznačně prokázat. Genetiku zubů řídí geny jednotlivých zubů. U štěňete 28 genů a u dospělého psa 42 genů.

Dosavadní výsledky ukazují, že chudozubost je v horní čelisti částečně vázána na pohlaví. Chybí li v horní čelisti zub u otce tentýž zub chybí i u synů (Dostál, 1995). Jedním z problémů, který přispívá k chudozubosti je rychlé přezubení. Čelist není ještě zcela vyvinuta a tudíž chybí prostor na potřebný počet zubů a jejich velikost. Následně dochází k dalším vadám, jako je nepravidelný skus nebo borcení řezáků dovnitř.

Trumler (1982) míní, že v chrupu psa můžeme sledovat fylogenetickou redukci počtu zubů. Nejčastěji není založen první premolár, méně často třetí molár a některý další premolár.

11. Zhodnocení aktuálního stavu chovu německého krátkosrstého ohaře v České republice

Jako zdroj údajů pro vyhodnocení chovu byly použity záznamy z plemenné knihy německého krátkosrstého ohaře, kterou vede Českomoravská kynologická jednota.

Tabulka č. 1 dává přehled o počtech zapsaných psů a fen, udává počet vrhů a počet štěňat zapsaných v letech 2003 – 2011. Nejvíce chovných jedinců bylo zapsáno v roce 2006 (113).

Graf č 1. Znázorňuje počet zapsaných štěňat NKO do plemenné knihy a porovnává je s počtem zapsaných štěňat dlouhosrstého a drátosrstého ohaře v letech 2000 – 2011.

Tabulky č.2 a č. 3 vypovídají o počtech německých dlouhosrstý a německých drátosrstých ohařů zapsaných do plemenné knihy. Z tabulek č.1, č.2, č.3 je patrné, že z populace německých ohařů je nejpočetnější plemeno krátkosrstých ohař.

Údaje o jarních svodech jsou zpracovány dle posudkových listů, které byly zaslány od všech tří chovatelských klubů hlavnímu poradci chovu KCHNKO Praha.

Tabulka č.4 informuje o zjištěných vadách na jarních svodech v roce 1978.

Tabulka č. 5 uvádí počet zjištěných vad u tuzemských NKO při jarních svodech v letech 2003-2010. Nejvíce vad se vyskytlo v roce 2006 (20.9%).

Graf č. 4 vyjadřuje celkový počet zjištěných vad v % při jarních svodech od roku 2003- 2010.

Tabulka č.6 udává počty a druhy vad zjištěných při jarních svodech v letech 2003-2010.

Rok 2003

V roce 2003 bylo do plemenné knihy zapsáno 563 Německých krátkosrstých ohařů, 104 vrhů a 8 importovaných jedinců. Zapsáno bylo 74 chovných jedinců z toho 51 fen a 23 psů.

Na jarních svodech v roce 2003 bylo předvedeno celkem 517 jedinců u niž bylo zjištěno 61 vad což je 11,8%. Nejčastější zjištěnou vadou je chudozubost. Viz tabulka č. 6.

Rok 2004

V roce 2004 bylo v České republice zapsáno do plemenné knihy 723 Německých krátkosrstých ohařů. Jednalo se o 717 štěňat z 121 vrhů a 6 inportovaných. Chovných jedinců bylo zapsáno 99 z toho 63 fen a 36 psů.

Z předvedených 388 jedinců bylo zjištěno 68 vad což je 17,5%. Z tabulky č.6 vyplývá, že nejproblematictější ze sledovaných ukazatelů na jarních svodech jsou vady chrupu a v porovnání s rokem 2003 stoupl celkový počet vad o 5%. Viz. tabulka č. 5.

Rok 2005

V roce 2005 bylo zapsáno do plemenné knihy 634 Německých krátkosrstých ohařů, jednalo se o 630 štěňat z 109 vrhů. Dále byli zapsáni 4 inporty. Zapsáno bylo 77 chovných jedinců z nichž bylo 52 a 25 psů.

Ze 183 předvedených jedinců na jarních svodech, bylo zjištěno 31 vad což je 16,9%. Porovnáním s rokem 2004 klesl počet vad o 0,6% a také počet přihlášených jedinců klesl o 211. I tento rok je nejčastější vadou chudozubou. Viz tabulka č. 6.

Rok 2006

V roce 2006 bylo zapsáno v České republice 694 štěňat z 120 vrhů. Dále bylo zapsáno 8 inportovaných. Celkem tedy bylo zapsáno 702 Německých krátkosrstých ohařů. Uchováno bylo 113 jedinců z toho 81 fen a 32 psů.

Při jarních svodech bylo předvedeno 335 jedinců. Zjištěno bylo 70 vad což je 20,9%. Oproti roku 2005 počet vad stoupl o 4%. Viz. tabulka č. 5. Opět nejproblematictější ze sledovaných ukazatelů byly vady chrupu. Viz. tabulka č. 6.

Rok 2007

V roce 2007 bylo zapsáno 681 štěňat ze 115 vrhů. Dále bylo zapsáno 5 inportů. Celkový počet jedinců zapsaných v roce 2007 byl 686. Uchováno bylo 91 jedinců z toho 62 fen 29 psů.

Při jarních svodech bylo vyhodnoceno 350 jedinců u nichž bylo zjištěno 49 vad, což je 14%. V porovnání s rokem 2006 bylo předvedeno o 15 jedinců více a počet vad klesl o 6,9%. Viz. tabulka č. 5. I v tomto roce převládají vady chrupu především chudozubost. Viz. tabulka č. 6.

Rok 2008

Zapsáno bylo 663 štěňat ze 114 vrhů, 9 inportů, tedy celkem 672 Německých krátkosrstých ohařů, uchovněno bylo 33psů a 50 fen.

Z předvedených 420 tuzemských jedinců bylo zjištěno 48 vad což je 11,5%. Z tabulky vyplívá, že nejčastější vadou je vada chrupu. V porovnání s rokem 2007 bylo předvedeno o 70 jedinců více a počet vad klesl o 2,5%. Viz. tabulka č. 5 .

Rok 2009

V roce 2009 bylo zapsáno 643 Německých krátkosrstých ohařů. Dále 624 štěňat z 102 vrhů a 19 inportů. Chovných jedinců bylo zapsáno 92 z toho 58 fen a 34 psů.

V roce 2009 bylo vyhodnoceno celkem 429 jedinců u kterých bylo zjištěno 41 vad což je 9,55%. V porovnání s rokem 2008 bylo vyhodnoceno o 29 jedinců méně a počet vad klesl o 1,95%. Viz. tabulka č. 5. Opětovně i v tomto roku převládají vady chrupu především chudozubost. Viz. tabulka č. 6.

Rok 2010

V roce 2010 bylo zapsáno v České republice 648 štěňat Německých krátkosrstých ohařů z 109 vrhů. Dále bylo zapsáno 18 inportovaných. Uchovněno bylo 89 jedinců z nichž bylo 65 fen a 24 psů. Celkově zapsaných 561 jedinců.

Při jarních svodech bylo vyhodnoceno celkem 328 tuzemských jedinců u niž bylo zjištěno 41 vad, což je 12,50%. V roce 2010 počet vad stoupl o 2,95%. Vyhodnoceno bylo o 101 jedinců méně než v předešlém roce. Viz. tabulka č. 5. Stejně tak jako v minulých letech je nejčastější vadou chudozubost. Viz. tab.č.6.

Dostál (1995) míní, že dobrou vypovídací hodnotu o dědičnosti některých nežádoucích vad potomstva má například hodnocení na jarních svodech, kde jsou výsledky zpracovány a tříděny podle rodičů.

Vyhodnocením jarních svodů v letech 2003-2010 vyplívá, že nejproblematictější ze sledovaných ukazatelů u plemene Německého krátkosrstého ohaře jsou vady chrupu převážně chudozubost.

Porovnáním údajů jarních svodů z let 1978 a 2010 je zřejmé, že celkový počet vrozených vad klesl z 50% na 12,5%. V roce 1978 byla nejčastější vadou výška pod standart (18%). V roce 2010 je nejčastější vada chrupu konkrétně chudozubost (36,58%).

Úroveň exteriéru má neustále stoupající tendenci. V současnosti se na výstavách nesetkáváme se známkou „dobrá“, protože i současní majitelé jsou dobře obeznámeni s požadovaným exteriérem.

Jestliže v roce 1961 bylo na výstavách vyhodnoceno 5% výborných, 28% velmi dobrých, 60% dobrých, a 7% dostatečných nebo vyloučených, tak v roce 2010 bylo 55% výborných a 45% velmi dobrých. Z čehož jasně vyplývá, že došlo k obrovskému šlechtitelskému pokroku (Šrámek).

Tím, že do chovu nezařazujeme psy s vadami, ale jejich sourozence, kteří vadu nemají, ale jsou jejími nositeli nemůže nikdy dojít k úplnému vymýcení dědičných vad. (Šrámek, Zpravodaj KCHNKO 2009)

Šrámek (2010) doporučuje, aby si chovatel před zamyšleným krytím prošel výsledky jarních svodů několik let zpátky a pokud pes dá stejnou vadu s dvěma a více různými fenami, je nositelem této vady. Pak je reálný výskyt této vady i u feny pokud je nositelkou této vady.

12.Využití německého krátkosrstého ohaře v praxi

12.1. Agility

Je druh sportu obdobný parkurovému závodu koní, kdy na vyhrazeném místě min. 20x40m jsou umístěny překážky, které jsou překonávány psem v předem určeném pořadí a co nejkratším časovém úseku bez chyb. Na veřejnosti se tato nová sportovní disciplína představila v roce 1978 na světové Cruftově výstavě v Anglii, jako doprovodný program. Z Anglie se rozšířila do celého světa. Obliba tohoto sportu je celosvětově na vzestupu, nejen jako zábava pro široké masy pejskařů, ale také vrcholový sport, který má své mistrovství světa. V současnosti se parkuru zúčastňují všechna plemena včetně kříženců spolu s nimi děti, mládež, dospělí, ale i senioři.

Trat' mívá 15 - 22 překážek a záleží na rozhodčím, jakým způsobem celou trat' parkuru postaví. Pes běží na volno, bez obojku a vodítka, překonává za doprovodu psovoda různé typy překážek, ovládán pouze slovními povely, vlastním pohybem a ukazováním . Do parkuru jsou zařazeny skokové překážky, slalom, kladina, šikmá stěna, houpačka, skok daleký, proskokový kruh, pevný a látkový tunel, jejich pořadí se po každém běhu mění.

Psi jsou rozděleni do tří velikostní kategorií dle kohoutkové výšky small do 34,99 cm , medium od 35 do 42,99 cm a large 43 cm a výše. A podle nich je stanovena i výška překážek. Týmy v agility jsou rozděleny do tří skupin podle výkonnosti - A1 začátečníci, A2 pokročilí a A3 profesionálové.(Klub Agility ČR, 2012).

Ohař je díky své touze spolupracovat s vůdcem, inteligencí, stavbou těla ideálním partnerem. V soutěži dokáže skvěle uplatnit svou rychlost stejně tak svou chuť učit se novým věcem, protože parkur se pokaždé mění a jednotlivé sekvence nejsou nikdy stejné.

12.2. Skijöring

Skijöring je zimní sport při kterém je lyžař tažen jedním nebo dvěma psi. Starobylé severské kmeny využívali tento způsob dopravy už od pradávna. První dog- skiöringové závody se konali v roce 1843 na ostrově Tromsø v severním Norsku. U nás se první závody konali v roce 1985 v Peci pod Sněžkou. Délka tratě je 10 až 15 kilometrů a rychlost závodníků se pohybuje mezi 20 – 30 km/h.

Norové původně jezdily individuální soutěže a mnozí z nich běhali s Německými krátkosrstými ohaři. Následně je křížily s pointry a chrty, což se stalo základem pro vznik evropského saňového psa.(J.Krejčí, Psí sporty 02/2007, str. 10- 16)

Při nižších teplotách na sněhu zvládne pes mnohem větší zátěž a jeho psychická kondice je mnohem lepší.(Cipro, 2011)

Vhodný pes pro tento sport musí mít přirozený instinkt a chuť k běhu a tahání, a naopak nesmějí být agresivní ani bázliví.

12.3. Dock diving

Dock diving se dá přeložit jako "skoky do vody". Tento psí sport vznikl v roce 1999 v USA, kde je velmi populární. Dock diving využívá přirozené touhy psa vrhat se do vody. Ve všech soutěžních disciplínách skáče pes z jakého si mola za hračkou do bazénu s vodou. Podle disciplíny se měří délka či výška jeho skoku nebo čas, za který za který zvládne hračku aportovat.

Big Air- jedná se o psí obdobu skoku dalekého. Psovod hodí do bazénu hračku a poté se měří délka skoku. Vzdálenost se měří od konce mola, které slouží psovi k rozběhnutí, po kořen ocasu v místě, kam pes do bazénu dopadl. Pes může startovat z kteréhokoliv místa na molu a k rozběhnutí může využít celou jeho délku, tj. 40stop (12,2m). Aport hračky není vyžadován. Při rozběhu mohou psi vyvinout rychlost až 20 mil v hodině (32,2km/h). Světový rekord v délce v skoku je 28stop a 10 palců(8,8m). Minimální obsah bazénu je 106m a molo dlouhé 12,2m ve výšce 0,6m nad vodní hladinou. Při tomto sportu není bazén podmínkou, psi mohou skákat do rybníka i do moře.(J. Mikešová, Psí sporty)

12.4. Německý krátkosrstý ohař jako rodinný a společenský pes

I když byl německý ohař už od svého začátku šlechtěn pro lovecké účely, svou povahou, nenáročností, cvičitelností a ušlechtilým zjevem se stal oblíbeným mezi aktivními lidmi z řad nemyslivců. K dětem se chová přátelsky a nevyhledává konflikty s jinými zvířaty.

V současnosti v České republice stále více štěňat končí v rukou majitelů, kteří nehodlají německého ohaře využívat k výkonu práva mylivosti, ale hledají spíše odvážného hlídače či rodinného psa. Ve světě je situace obdobná, především v Spojených státech amerických, vznikají nové psí sporty, a kde tyto aktivní psi našli své uplatnění i jako příjemní společníci.

Vyrovnaná a spolehlivá povaha, příjemný temperament, přítulný k rodinným příslušníkům učaruje snad každému. Může žít jak v bytě tak celoročně venku. Za předpokladu, že mu bude umožněno dostatek pohybu. (Nohelová, 2010).

Německý krátkosrstý ohař je rovněž vhodným domácím mazlíčkem za předpokladu, že se mu dostane dostatečného pohybu (Palmerová,2005).

Psi s výskytem dědičných chorob nemohou být zařazeni do chovu, ale mohou být využíváni především jako společníci lidí.

12. 5. Využití ohaře v myslivecké praxi

Ohař je plemeno s výtečně rozvinutými loveckými instinkty, které lze použít, jak při lovu drobné zvěře na poli i ve vodě, tak při dosledech spárkaté zvěře. Ohaři jsou ceněni, jako všestranně použitelní psi “ pracují s vysokým nosem“ a po nalezení zvěř vystavují (Císařovský 1995).

Pro získání lovecké upotřebitelnosti mohou ohaři absolvovat různé typy zkoušek, které schválila Myslivecká rada ČMMJ a Sbor zástupců ČMMJ. A také mezinárodními zkušebními řády pro lovecké psi a schválenými FCI.(Mezinárodní kynologická federace)

Krátkosrstí ohaři se díky svým vlastnostem dobře hodí pro každý způsob praktického použití a bývají zejména horlivý přinašeči (Kvíz,1981).

Do polních a smíšených honiteb se nejvíce hodí krátkosrstý ohař(Knoll, Báča, 1966).

Všechny typy zkoušek jsou přizpůsobené praktickému využití při výkonu práva myslivosti.

Podmínkou účasti psa na zkouškách je předcházející účast na jarním svodu, zapsaná v průkazu původu. Tato podmínka neplatí u zkoušek vloh.

Zkoušky vloh – ZV

Nejlépe prokazují vrozené vlastnosti, které nejsou ovlivněny vyšším stupněm výcviku. Proto je vhodné, aby se těchto zkoušek zúčastnilo co nejvíce psů.

Podzimní zkoušky – PZ

Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dohledání a přinášení drobné zvěře. Zkoušek se mohou účastnit všichni ohaři, bez ohledu na dříve vykonané zkoušky.

Lesní zkoušky – LZ

Kvalifikují ohaře jako upotřebitelného psa k dohledávání, přinášení drobné zvěře převážně v lesních i ve všech jiných honitbách, kde je plánován odstřel spárkaté zvěře.

Barvářské zkoušky – BZ

Kvalifikují psa pro lov a dosled spárkaté zvěře, jejichž stopa je stará přes 12 hodin. Zkouší se v lesním porostu. Zkoušky se provádí dle zkušebního řádu pro jezevčíky a teriéry nebo lovecké slídiče.

Speciální zkoušky z vodní práce – VP

Jsou vhodné v oblastech s rozsáhlými vodními plochami, důvodem je snížení ztrát postřelené vodní zvěře. Pes prokazuje vyšší stupeň výcviku a upotřebitelnosti v náročných podmínkách. Kvalifikují jedince pro lov vodní zvěře, dohledávání a přinášení drobné zvěře.

Všestranné zkoušky - VZ

Jsou nejvyšším typem zkoušek z loveckého výkonu ohařů. Psi prokazují použitelnost pro jakoukoliv práci na povrchu. Konají se na poli v lese a ve vodě. Trvají dva dny. Zkouší se přirozený způsob honu na drobnou zvěř. Podmínkou účasti na všestranných zkouškách je úspěšné absolvování Podzimních zkoušek nebo Lesních zkoušek.

13. Vrcholné soutěže a memoriály ohařů

- **Memoriál Karla Podhajského** -vrcholná mezinárodní soutěž ohařů v ČR o titul Vítěz MKP se zadáváním titulů CACIT a CACT. Účastní se ho 20 psů 10 z ČR = nejlepších 10 z MRK, a 10 ze zahraničí.
- **Memoriál Richarda Knolla** - vrcholná soutěž ohařů České republiky o titul Všestranný vítěz ČR. Uspěje-li vítěz v I. ceně obdrží titul CACT. Nominuje se na ni 20 ohařů s nejvyšším bodovým ohodnocením ze všech Všestranných zkoušek konaných v sezóně v ČR.

- **Memoriál Františka Vojtěcha** - mezinárodní kynologická soutěž. Soutěží se v lese, ve vodě a na poli. Vítěz získá titul Všestranný vítěz NKO.
- **Memoriál Stanislava Hloucha** jsou klubové (Klub krátkosrstý ohař se sídlem v Brně) všestranné zkoušky ohařů se zadáním titulů CACT, popř. CACIT.
- **Memoriál Jitky Hromádkové** jsou zkoušky lesní a speciální vodní práce.
- **Dunajský pohár** je mezinárodní všestrannou zkouškou organizované z pověření Světového klubu chovatelů německého krátkosrstého ohaře.
- **Field Trials** - vrcholná mezinárodní soutěž pro práci ohaře před ranou, kde se klade důkaz na bezchybné hledání, vystavování a postupování a klid před zvěří.
- **Zkouška polní a vodní práce**- zkouška pro posuzování ohaře z hlediska chovu.(IKP, Kleemannovy zkoušky, Memoriál Milana Novotného)

14. Orientace živočichů v magnetickém poli

Pomocí magnetického pole se zvířata orientují dvěma způsoby. Prvním je magnetický kompas, který je využíván téměř u všech zvířat, u kterých byla magnetorecepce objevena (např. čolci, ptáci nebo rypoši). Dalším, složitějším způsobem je určování přesné geografické polohy pomocí magnetického pole, tzv. mapový smysl.

Magnetorecepce je schopnost živočichů vnímat magnetické pole země. Prokázána byla u migrujících, tak i u nemigrujících zvířat (mouchy, kuřata nebo rypoši). Magnetické pole k pozičnímu chování využívá také dobytek a jelenovitá zvěř, prozatím však není dokonale jasné jakým způsobem (Lohmann, 2010).

Vnímání elektromagnetického pole se snaží objasnit několik teorií. Jedna z nich předpokládá použití organel obsahujících malé permanentní magnety jako je magnetit. Další je založena na efektu magnetického pole a nespárovaného elektronu ve volných radikálech. Poslední teorií je vnímání magnetického pole pomocí elektromagnetické indukce, u které nebylo dostatečně prokázáno zda zvířata reagují na indukci elektrickou nebo magnetickou. (Johnsen and Lohmann, 2008).

Poziční chování je specifický druh chování zahrnující vnímání magnetického pole Země. (Begall. et al., 2008). Tvrdí, že poziční chování vlivem magnetického pole jako takové není

považováno za magnetorecepci. Teprve před několika lety začala být věnována zvýšená pozornost pozičnímu chování savců. Vliv magnetického pole na orientaci zvířat při odpočinku byl studován u domácího dobytka a vysoké jelenovité zvěře. (Begall. et al., 2008). Výsledky ukazují, že převládající postavení zvěře je v severojižní ose bez vlivu klimatických podmínek jakými jsou vítr nebo postavení slunce. (Begall. et al., 2008).

Nedávná studie věnovaná vlivu magnetického pole o extrémně nízkých frekvencích (ELFMFs-extremely low frequency magnetic fields) potvrdila magnetickou orientaci jelenovité zvěře a dobytka ELFMFs je vytvořeno elektrickým vedením s vysokým napětím. V blízkosti elektrického vedení byla poziční orientace zvířat nerušena. Zvířata byla orientována náhodně. Při zvětšující se vzdálenosti od vedení vysokého napětí se narušující efekt zmenšuje a zvěř se staví do severojižní osy (Burda et al., 2009).

15. Praktická část

15.1 Metody

Sledovaným objektem byla kojící fena německého krátkosrstého ohaře. Stáří feny 4 roky. Počet štěňat v prvním vrhu celkem 9 z toho 4 psi a 5 feny v druhém vrhu celkem 5 štěňat z toho 3 psi a 2 feny . Měření bylo prováděno v zavřené místnosti o velikosti 20 m, která byla zaměřena pomocí busoly. Pomocí fotoaparátu byla zaznamenávána orientace těla feny, směr hlavy na temeni a linie hřbetu ve stupních s přesností 10. Směr hlavy je měřen od čela k čenichu, linie hřbetu směrem k hlavě Vše ve stupních. Dalším měřením je orientace jednotlivých štěňat vůči struku při kojení. Zde je měřen směr hlavy na temeni a linie hřbetu ve stupních. Také bylo zkoumáno zda jsou u mléčnejších struků upřednostňováni psi před fenami a dominance štěňat. Měření byla prováděna busolou DC-455C. Hodnoty z tabulek byly využity pro statické vyhodnocení v programu ORINA 40.1 (Kovach computing).

16. Výsledky a diskuze

Studium pozičního magnetického chování větších savců, jakým je v tomto případě kojící fena zahrnuje nestandardní metody využívající snímky z fotoaparátu. Protože se jedná o

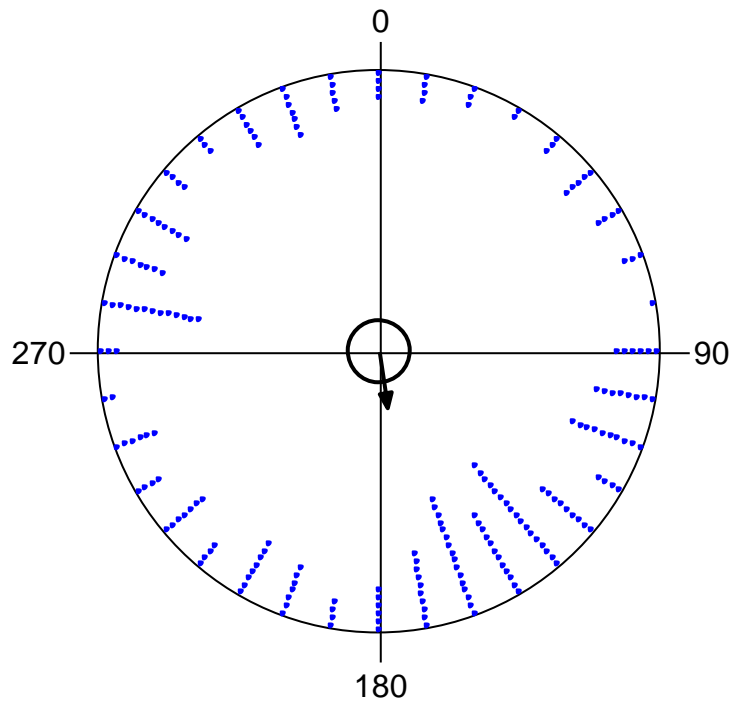
fenu v období zvýšené ostražitosti a podrážděnosti vůči vnějším vlivům nebylo neobvyklé, že v některých případech fena při vstupu pozorovatele do místnosti přestala kojít, zvedla se a poodstoupila. Ze snímků byla pořízena základní data zvířat v různých časových úsecích v uzavřené místnosti. Tím byly vyloučeny faktory, jako je vliv větru, slunce nebo teploty. Při sledování orientace těla feny bylo zjištěno, že fena se orientuje do různých směrů. Ze získaných údajů nebylo možno potvrdit severo-jihní orientaci feny. Určitou komplikací je málo četný soubor dat i počet sledovaných jedinců. Dalším faktorem ovlivňující orientaci může být blízkost vedení vysokého napětí, které bylo zaznamenáno ve vzdálenosti 25 metrů od místnosti, kde fena kojila štěňata. Problematiku vlivu magnetického pole o extrémně nízkých frekvencích, která ovlivňuje poziční orientaci jelenovité zvěře a dobytka zkoumal (Burda et al., 2009). Studie naznačuje, že poziční chování zvířat se mění v závislosti na blízkosti vedení vysokého napětí, čemuž odpovídá i orientace a chování feny. Výzkum pozičního chování u savců je stále na začátku a není ještě dostatečně objasněn. Pozorováním bylo zjištěno, že u mléčnějších struků jsou skutečně upřednostňováni psi před fenami. To ovšem neplatí v případě dominantní fenky z prvního vrhu (označená – bez). Následné pořadí: pes - modrý, pes - černý, pes - bílý, fena - modrá, fena - fialová, fena - červená, fena - zelená, pes - zelený. Pořadí u druhého vrhu pes modrý, fena - fialová, pes - bílý, fena - modrá, pes - zelený.

Fena č.1. orientace štěňat vůči struku (směr linie hřbetu) vyšla průměrná odchylka od severo- jihní osy $171,3^\circ$ a (směr hlavy) průměrná odchylka severo- jihní osy 173° .

Fena č.2. orientace štěňat vůči struku (směr linie hřbetu) vyšla průměrná odchylka od severo- jihní osy 297° a (směr hlavy) průměrná odchylka severo-jihní osy $297,5^\circ$.

V programu ORINA 40.1 (Kovach computing) bylo vytvořeno souhrnné angulární vyjádření orientace štěňat vůči struku feny č.1 a č.2 ve směru hlavy a směru linie hřbetu. Grafické vyjádření doplňují naměřené údaje. Tabulky postavení feny č.1,č.2 a štěňat při kojení jsou umístěny na příloženém CD nosiči.

1. fena - souhrnné angulární vyjádření orientace štěňat v úči struku feny (směr linie hřbetu)

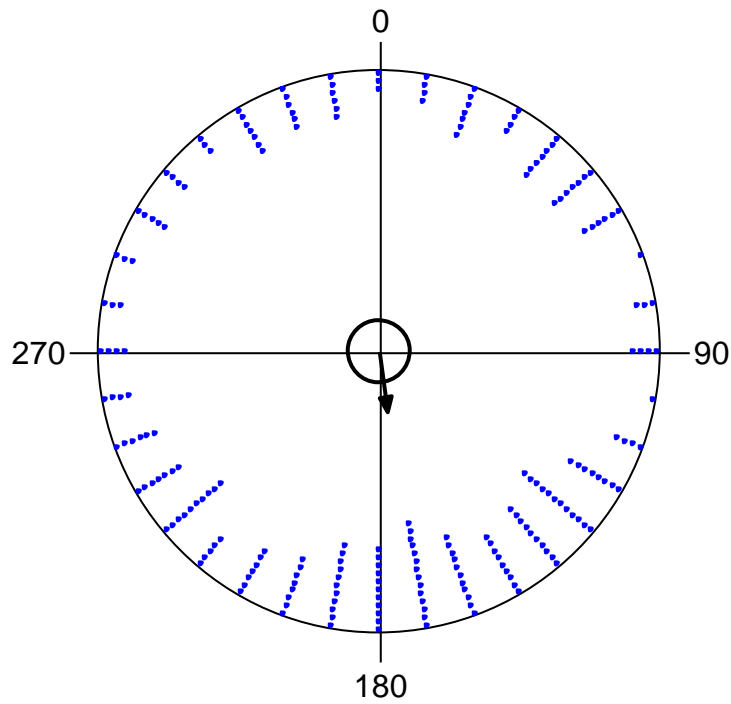

Data Type Angles
Number of Observations 225
Data Grouped? Yes
Group Width (& Number of Groups) 10° (36)
Mean Vector (μ) 171,31°
Length of Mean Vector (r) 0,202
Concentration 0,412
Circular Variance 0,798
Circular Standard Deviation 102,512°

One Sample Tests

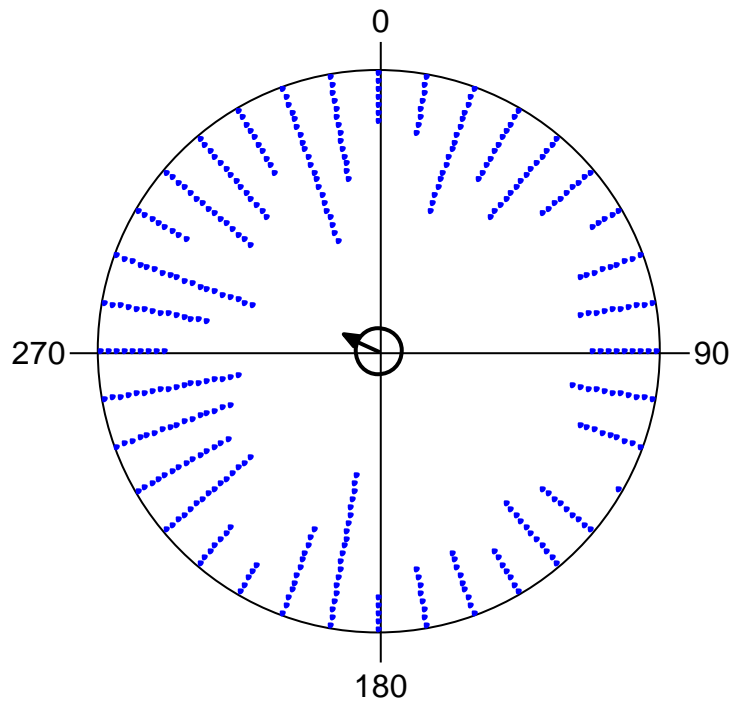
Rayleigh Test (Z) 9,161
Rayleigh Test (p) 1,05E-4

1. fena - souhrnné angulární vyjádření orientace štěňat vůči struku feny (směr hlavy)

Variable	Angles
Data Type	Angles
Number of Observations	225
Data Grouped?	Yes
Group Width (& Number of Groups)	10° (36)
Mean Vector (μ)	173,189°
Length of Mean Vector (r)	0,213
Concentration	0,435
Circular Variance	0,787
Circular Standard Deviation	100,81°
One Sample Tests	
Rayleigh Test (Z)	10,179
Rayleigh Test (p)	3,79E-5

2. fena - souhrnné angulární vyjádření orientace štěňat v úči struku feny (směr linie hřbetu)

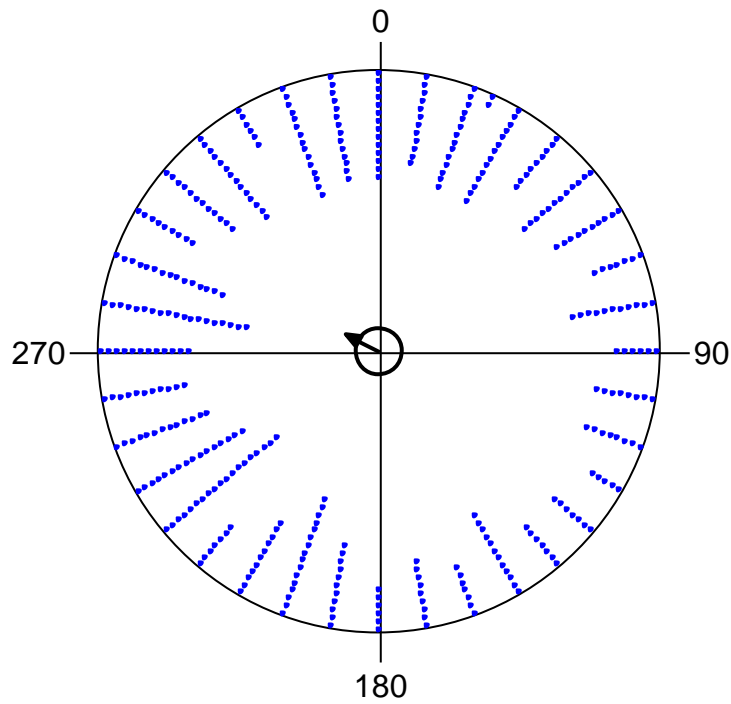

Data Type Angles
Number of Observations 400
Data Grouped? Yes
Group Width (& Number of Groups) 10° (36)
Mean Vector (μ) 297,474°
Length of Mean Vector (r) 0,145
Concentration 0,292
Circular Variance 0,855
Circular Standard Deviation 112,685°

One Sample Tests

Rayleigh Test (Z) 8,36
Rayleigh Test (p) 2,34E-4

2. fena - souhrnné angulární vyjádření orientace štěňat vůči struku feny (směr hlavy)

Data Type Angles
Number of Observations 400
Data Grouped? Yes
Group Width (& Number of Groups) 10° (36)
Mean Vector (μ) 297,659°
Length of Mean Vector (r) 0,138
Concentration 0,279
Circular Variance 0,862
Circular Standard Deviation 114,017°

One Sample Tests

Rayleigh Test (Z) 7,625
Rayleigh Test (p) 4,88E-

17. Závěr

Vyhodnocením dostupných údajů a analýz bylo zjištěno, že chov NKO je v České republice na velmi vysoké úrovni. A obecně se dá říci, že úroveň psů má vzrůstající tendenci. Ať už se jedná o exteriér či snižující se počet vrozených vad. Mé závěry podporují i úspěchy našich psů na evropských i světových výstavách a soutěžích, jakož i zájem chovatelů z okolních států o naše psi. Pracovní úroveň německých krátkosrstých ohařů je v České republice dlouhodobě udržována na velmi vysoké úrovni, dané jednak dlouhou tradicí chovu, povinnou loveckou zkouškou, jakož i velkou oblibou tohoto všestranného plemene z řad myslivců. Ne nadarmo se říká: „ že kromě norování tito psi zvládnou úplně všechno“. Také plně vystihují myslivecké rčení: „ Když v lese s NKO nic nenajdete, tak tam nic nebylo“. V následujících letech bychom se měli:

- zaměřit na zvyšování kvality exteriéru a současně nezapomínat na to, že německý krátkosrstý ohař je především pracovní plemeno.
- upevňovat jeho vrozené vlohy
- průběžně informovat chovatelskou veřejnost formou výstav, soutěží, svodů atd.
- nesnižovat požadavky pro zařazení do chovu v oblasti exteriéru i výkonu.
- nezařazovat jedince s predispozicí k dědičným vadám do chovů zabránit reprodukci takových zvířat.
- brát v potaz povahu při posuzování a při výběru do chovu
- vyvarovat se nevhodných a nešetrných metod plemenitby, aby nemohlo docházet ke státě zdravých genů a nebo upevnění defektních genů, které vedou až ke vzniku nových vývojových onemocnění.

Je třeba zdůraznit, že pro zlepšení chovu nepostačí snažení významných chovatelských stanic, které usilují o zlepšení chovu, ale zejména odpovědnost každého jednotlivého chovatele, aby nedocházelo k nežádoucí plemenitbě.

V současné době stále více štěňat končí v rukou majitelů jako veselí společníci a rodinní psi. Světovým trendem je využívání k různým psím sportům jako např. agility, dock diving, skijöring atp. Všestrannost je právě ta vlastnost a zároveň důvod proč nemám strach o budoucnost tohoto plemene. Německý krátkosrstý ohař vždy měl, má a bude mít své příznivce.

18. Použitá literatura

- Podhajský, K.** Ohař všestranný jako zachránce zvěře. Svitavy : ČMMJ - Okresní myslivecký spolek, 1998, 98s
- Knoll, R.,Báča,J.** Všestranný ohař. Praha. Státní zemědělské vydavatelství:1966, 377 s.
- Kvíz, J.** Výchova a výcvik ohaře. Praha. Státní zemědělské vydavatelství, 1981, 201 s.
- Vochozka, V.** Výchova a výcvik loveckých psů. České Budějovice: Dona, 2009, 172s.
- Císařovský, M.** Plemena psů. Praha: Aventinum, 1997, 256 s.
- Kroutil, O.** Chov a výcvik všestranného ohaře. Praha: Brázda, 1949, 61 s.
- Báča, J.** Výcvik loveckých psů. Praha: Státní zemědělské vydavatelství, 1967, 362s.
- Mikulica, V.** Poznej svého psa.Litvínov: Dialog,1991.305s.
- Svoboda, M.** a kol. Nemoci psa a kočky I. díl. Brno: Česká asociace veterinárních lékařů malých zvířat. 2000. 1014s.
- Svoboda, M.** a kol. Nemoci psa a kočky II. díl. Brno: Česká asociace veterinárních lékařůmalých zvířat. 2001. 1024s.
- Jannuta, V.** Genetic analyses of elbow and hip dysplasia in German shepherd dogs. Hannover, 2005. 177 s. Disertační práce na Institut für Tierzucht und Vererbungsforchung der Tierärztlichen Hochschule Hannover. Vedoucí disertační práce Ottmar Distl.
- Morgan, J. P., Wind, A., Davidson, A. P.** Hereditary bone and joint diseases in the dog: osteochondrosis, hip dysplasia, elbow displasia. Hannover: Schlütersche, 2000, 313 s.
- Jahoda, J.** Dysplazie loketního kloubu u psů. Pes přítel člověka. číslo 4/1999. str. 6-7.Pražská vydavatelská společnost.
- Dostál, J.** Chov psů – genetika v kynologické praxi. České Budějovice: Dona, 1995, 206 s.
- Hanzal, V. :** Velká myslivecká encyklopedie. CD – ROM, Grand s.r.o.,2010 ,České Budějovice
- Dostál, J.** Chov psů – genetika v kynologické praxi. České Budějovice: Dona. 1996. 136s.
- Dostál, J.** Psi a genetika: za porozuměním variability plemen psů a jejich života.Svět psů. číslo 4/2003, s. 44-45. Nakladatelství Minerva CZ s. r. o.
- Popelářová, R.** Domácí zvěrolékař pro majitele a chovatele psů a koček. Praha: Grada, 2011
- Taylor, D.** Guide to dog care. London: Dorling Kindersley Limited,1997
- Räber, H.** Encyklopedie- plemena psů.Ostrava: Blesk, 1994. 911s

- Kynologická příručka** pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele. České Budějovice: Dona, 1997.1667s
- Dostál, J.** Genetika a šlechtění plemen psů. České Budějovice: Dona,2007.261s
- Větvička, V.**Epilepsie psů. Pes přítel člověka.číslo 9/2006. str.13, Pražská vydavatelská společnost s.r.o
- Krejčí, J.** Rozhovor.Psí sporty.číslo2/2007. str.10-13, . Czechpress group,a.s
- Tichá, V.**Von Willebrandova choroba. Lovecký pes.číslo 4/2010.str.10
- Větvička, V.**,Gen způsobující epilepsii, V Pes přítel člověka.číslo 12/2006.str.13, Pražská vydavatelská společnost s.r.o,
- Beránek, J.** Dědičné oční vady. Pes přítel člověka.číslo 7/2001.str. 6-10, Pražská vydavatelská společnost s.r.o,
- Procházková, E.**Defekty očních víček u psů. Pes přítel člověka.číslo 9/2003.str 8-9, Pražská vydavatelská společnost s.r.o
- Šrenk, P.** Epilepsie psů. Pes přítel člověka. číslo 5/1998. str.7-8 a 16. Pražská vydavatelská společnost.
- Mikešová, J.** Dock diving. Psí sporty. Číslo 4/2009 str.16-18. Czech press group,a.s,
- Begall, S., Červený, J., Neff, J., Vojtěch, O. and Burda, H.** Alignment in grazing and resting cattle and deer: What herdsmen and hunters have never noticed., 2008. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*
- Burda, H., Begall, S., Červený, J., Neff, J. and Němec, P.**. Extremely low-frequency electromagnetic fields disrupt magnetic alignment of ruminants.,2009 *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*
- Lohmann, J.K.**. Magnetic-field perception.2010 *Nature* 464:
- Johnsen, S. and Lohmann, J.K.** Magnetoreception in animals., 2008 *Physics Today* 61:
- Šrámek, Č.**, Dědičnost nežádoucích vad v roce 2003, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha
- Šrámek, Č.**, Dědičnost nežádoucích vad v roce 2003, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha
- Šrámek, Č.**, Dědičnost nežádoucích vad v roce 2004, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha
- Tašek, B.**, Dědičnost nežádoucích vad v roce 2005, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

Šrámek, Č., Dědičnost nežádoucích vad v roce 2006, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

Šrámek, Č., Dědičnost nežádoucích vad v roce 2007, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

Šrámek, Č., Dědičnost nežádoucích vad v roce 2008, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

Šrámek, Č., Dědičnost nežádoucích vad v roce 2009, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

Šrámek, Č., Dědičnost nežádoucích vad v roce 2010, Zpravodaj Klubu chovatelů německých krátkosrstých ohařů, KCHNKO Praha

19. Přílohy

Příloha č. 1: Počet zapsaných německých krátkosrstých ohařů do plemenné knihy v letech 2000 – 2011.

Rok	celkový počet			chovní jedinci		
	vrhů	štěňat	importovaných	Psi	feny	suma
2000	133	760	8	34	71	105
2001	145	802	4	28	65	93
2002	126	730	7	37	75	112
2003	104	558	5	23	51	74
2004	121	717	6	36	63	99
2005	109	630	4	25	52	77
2006	120	694	8	32	81	113
2007	115	681	5	29	62	91
2008	114	663	9	33	50	83
2009	102	624	19	34	58	92
2010	109	648	18	24	65	89
2011	91	543	18	29	65	94

Příloha č. 2: Počet zapsaných německých dlouhosrstých ohařů do plemenné knihy v letech 2000 – 2011.

Rok	celkový počet			chovní jedinci		
	vrhů	Štěňat	importovaných	psi	feny	suma
2000	15	78	1	3	7	10
2001	20	102	0	6	7	13
2002	17	87	1	3	10	13
2003	6	35	2	4	0	4
2004	18	104	1	3	9	12
2005	13	49	0	3	6	9
2006	11	64	0	4	6	10
2007	10	63	1	0	5	5
2008	11	68	4	5	3	8
2009	11	50	1	6	5	11
2010	14	82	2	3	8	11
2011	11	74	2	2	9	11

Příloha č. 3: Počet zapsaných německý drátosrstých ohařů do plemenné knihy
v letech 2000 – 2011

rok	celkový počet			chovní jedinci		
	vrhů	štěňat	importovaných	psi	feny	Suma
2000	19	117	2	2	8	10
2001	19	105	2	2	6	8
2002	15	72	7	6	8	14
2003	17	102	1	8	7	15
2004	20	104	1	6	12	18
2005	19	108	2	4	9	13
2006	25	154	1	2	9	11
2007	23	157	1	1	6	7
2008	19	105	3	2	9	11
2009	23	158	5	9	16	25
2010	22	148	8	3	10	13
2011	13	71	2	4	6	10

Příloha č.4: jarní svody v roce 1978

druh vad	vady v %
výška pod standard	18,0%
výška nad standard	3,0%
předkus, podkus	2,6%
Chudozubost	10,9%
světlé oko	5,0%
slabá kostra	6,0%
Entropium	1,9%
Ektropium	0,1%
Kryptorchismus	2,6%

Příloha č. 5: Počet zjištěných vad u tuzemských NKO při jarních svodech

Rok	počet jedinců	vady celkem	procenta vad
2003	517	61	11,8%
2004	388	68	17,5%
2005	183	31	16,9%
2006	335	70	20,9%
2007	350	49	14,0%
2008	420	48	11,5%
2009	429	41	9,5%
2010	328	41	12,5%

Příloha č.6: Zjištěné vady při jarních svodech v letech 2003- 2010

druhy zjištěných vad	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
nepravidelný skus	3	8	4	7	6	5	4	5
předkus	4	10	5	7	4	5	3	5
chudozubost	29	23	12	17	23	17	24	15
klešťový skus	3	4	3	4	3	4	3	3
plachá povaha	8	9	5	7	2	0	0	1
slabá kostra	5	6	1	16	3	7	4	0
nevyjádřený typ	2	0	0	1	0	0	0	0
kryptorchid	4	4	0	6	4	3	8	4
ektropium	1	0	0	1	0	1	2	0
entropium	1	2	0	1	1	2	2	1
nevyvinutý chrup	1	0	0	0	0	0	0	0
podkus	0	1	0	0	1	0	1	0
nedostatečně pigmentovaný čenich	0	1	0	0	0	0	0	0
podprůměrná srst	0	0	0	2	0	0	0	0
nadměrná výška	0	0	0	0	1	3	0	5
světlé oko	0	0	0	0	0	0	5	0
hypoplasie varlete	0	0	0	0	0	0	1	0
zařiznutý hrudník	0	0	0	0	0	1	0	0
nadpočet zubů	0	0	0	0	1	0	0	1
agresivní	0	0	1	1	0	0	0	0

. Příloha č. 7: Počet zjištěných vad při jarních svodech v letech 2003 - 2010

